

Questionariusz WO

internowanego, więźnia, „Tagiemika”, zesłańca w Z. S. A.

imię i nazwisko... str. Nowicki Bronisław
19 lat... zawód... uczeń gimn... stan cywilny... kawaler

2. **Geneza i okoliczności aresztowania:** Lwów 24. III. 1940. Wypadłem z Boryslawia mając zamiar przedostać się przez granicę węgierską. Przerzedliśmy most na Strzynie zostawiając wieś Rybnik po prawej stronie i zbliżając się do lasu koło wsi Majdan. Gdy zbliżyłem się do lasu, nagle wyjechała konno kilkunastu d. 26. 40. S. zatrzymali mnie i odstawili na milicję w Podburzu.

3. **Nazwa obozu (więzienia, przymusowych robót)** 24. III - 1. IV. 40. w areszcie w Podburzu, 1. IV. - 21. IX. 40. we więzieniu w Łamborze, 4. X. 40. - 18. VI. 41 w obozie w Starobielisku, 18. VI. 40 - 27. VIII. 40 we więzieniu w Starobielisku.

4. **Opis obozu (więzienia i t.p.) teren, budynki, warunki mieszkaniowe, higiena:**
Dwie cerkwie, zabudowania klasztorne, oraz kilka baraków drewnianych, otoczonych murem i zacięciem z drutu kolczastego, to oboz w Starobielisku. W barakach proste piętrowe na których ciasno jeden przy drugim spią więźniowie. Brak dostatecznej ilości wody do mycia i jedzenie stały półamrokiem, brud i wreszcie dają się odczuwać na każdym kroku.

5. **Skład jeńców (więźniów, zesłańców). Narodowość, kategoria przestępstw, poziom umysłowy i moralny, wzajemne stosunki i t.p.**

Więźniowie to my Polacy, Żydzi, Ukraińcy i Karpatosi. Wszyscy prawnie aresztowani za przyjęcie lub umożliwienie przejścia granicy, oraz za tajne organizacje i inne polityczne „przestępstwa”. Wśród Polaków dużo inteligencji. Tania miądek nami i Karpatosi.

6. **Życie w obozie, więzieniu: (przebieg przeciętnego dnia, warunki pracy, normy, wynagrodzenie, ubranie, życie koleżeńskie, kulturalne i t.p.)**

Rano herbata, później spacer dookoła placu przed barakami, obiad. Z nadejściem wieczora, kiedy po napełnieniu całkiem kolaryjną „zupą” i chlebem facelowym na śniadanie, humorzy poprawiły się, zaczęto opowiadania, pogażanki, wykłady. Tak doktor Rucicka z Podburza, rozpalony myśliciel, opowiadał

7. **Stosunek władz NKWD do Polaków (sposób badania, tortury, kary, propaganda komunistyczna, informacje o Polsce)**

W śledztwie wzywano mnie nieraz kilkakrotnie w ciągu jednej nocy. W czasie śledztwa stosowano różne kary jak karcer, bicie, nie dawanie jedzenia, drżenie, uciekanie osobistych i t.p.

8. **Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność (wymienić nazwiska zmarłych):**

Pomoc lekarska była słaba, a śmiertelność bardzo wielka. Skazującą było wypadkowe śmierci na serce, nerki, zapalenie. Ze zmarłych pamiętam tylko dwa nazwiska, p. Ławrowski, aptekarz ze Lwowa, oraz p. Reinfeld z Żółtowa. P. Karowski zmarł na zapalenie móżdżku.

9. **Czy i jaka była łączność z krajem i rodziną:** a p. Reinfeld na serce.

Łączności z krajem i rodziną nie było żadnej, a ja tym bardziej ponieważ siedziałem pod pseudonimem Przybyłowski.

10. **Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii:**

Zwolniony z więzienia zostałem dnia 27. VIII. 41. z więzienia w Starobielisku gdzie też tego samego dnia zostałem przyjęty do wojska.

6) swoje przygody, miewał wykłady przyrodnicze i historyczne,
doktor Krzelecki i Kurka wykładali o szowach i ich ewaluacji, inni
dopomogli im jak mogli. Pomocnik Starowski zorganizował kilka
występów amatorskich. Co kilka dni wybierano zśród nas ludzi na tran-
sporty do szow pracy, lub przeprowadzano nauki.

00288
Nowicki